

**PROGRAM WYCHOWAWCZY I PROFILAKTYKI
PRZEDSZKOLA PUBLICZNEGO NR6"ISKIERKA"
W BIENIEWICACH**

**Opracowany przez Radę Pedagogiczną
w oparciu o:**

1. Podstawę prawną: art. 54ust.2 pkt1 lit.a) i lit.b) . ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz.U z 2015r., poz. 2156, z późn. zm).w związku z §8 rozp. MEN z dn. 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach działalności wychowawczej, edukacyjnej , informacyjnej profilaktycznej (Dz.U z 2015r.,poz. 1249)
2. Podstawę programową wychowania przedszkolnego określoną w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17.06.2016r.r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2016 r.poz.895).

PLAN PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO I PROFILAKTYCZNEGO

- I. WSTĘP**
- II. CELE PROGRAMU**
- III. ADRESACI PROGRAMU**
- IV. BLOKI TEMATYCZNE PROGRAMU**
- V. CHARAKTERYSTYKA BLOKÓW TEMATYCZNYCH**
- VI. METODY I FORMY REALIZACJI PROGRAMU**
- VII. NARZĘDZIA DO EWALUACJI PROGRAMU**

I WSTĘP

Przedszkole to placówka przeznaczona dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat, wspomagająca indywidualny rozwój, zapewniająca opiekę odpowiednią do potrzeb dziecka oraz przygotowująca do nauki w szkole (źródło: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej, Dz. U. Nr 61, poz.624). Zadaniem przedszkola jest zapewnienie dzieciom właściwych warunków rozwoju fizycznego, umysłowego, emocjonalnego i społecznego, jak i również przygotowanie dziecka do nauki w szkole. Przedszkole pełni funkcje opiekuńcze, wychowawcze i kształcące.

Ponadto przedszkole poza edukacją i wychowaniem dzieci, powinno także prowadzić działania profilaktyczne, tzn. zapewniające dzieciom zdrowie i bezpieczeństwo w każdym podejmowanym działaniu. Wiek przedszkolny to specyficzny okres w życiu dziecka, mający istotny wpływ na zmiany zachodzące w jego indywidualnym rozwoju. Natomiast owa profilaktyka w przedszkolu ma zapobiegać wszelkim niepożądanym zjawiskom w tymże rozwoju. Działaniem profilaktycznym będzie zatem każde pozytywne oddziaływanie pedagogiczne, utrwalające wartościowe cechy, a zapobiegające powstawaniu tych niepożądanych.

Niniejszy program wychowawczy i profilaktyczny przedszkola ma za zadanie uświadamiać dzieci w wieku przedszkolnym o istniejących w życiu ludzkim zagrożeniach pochodzących ze świata ludzi i zwierząt oraz wyposażyć je w umiejętność radzenia sobie z nimi. Obowiązkiem każdej osoby dorosłej, zwłaszcza nauczycieli jest stwarzanie każdego dnia warunków sprzyjających kształtowaniu postaw odpowiedzialności za życie własne oraz innych. Tylko kreatywna realizacja działań o charakterze profilaktycznym przez nauczycieli umożliwi wytworzenie się określonych kompetencji u dzieci i ułatwi funkcjonowanie w życiu następujących pokoleń w przyszłości.

Celem programu jest kształtowanie pozytywnych postaw i bezpiecznych zachowań dzieci w sytuacjach zagrażających ich życiu i zdrowiu. Ponadto realizacja programu ma wyposażyć dzieci w niezbędne sprawności, umiejętności i wiadomości dotyczące dbania o własne zdrowie i bezpieczeństwo. Działalność przedszkola ma za zadanie uprzedzić pojawianie się zachowań ryzykownych w późniejszym wieku, charakteryzujących się nieprzestrzeganiem przyjętych dla danego wieku zwyczajowych norm i wymagań niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia psychicznego wychowanka i jego otoczenia społecznego.

II CELE PROGRAMU

Cele główne programu:

1. Wspomaganie rozwoju dziecka poprzez świadome podejmowanie zorganizowanych działań edukacyjnych przyczyniających się do aktywnego nabywania przez nie doświadczeń
2. Wyzwalanie w dziecku postawy twórczej, zdolnej do specyficznego spostrzegania, interpretowania i przekształcania otaczającej rzeczywistości.

3. Kształtowanie u dzieci wiadomości zdrowotnych oraz nawyków mających na celu dbanie o własne zdrowie w codziennych sytuacjach w tym właściwych nawyków żywieniowych we współpracy z rodzicami.
4. Działania uprzedzające mające na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z:
 - używaniem środków uzależniających
 - nieprzestrzeganiem przyjętych dla danego wieku zwyczajowych norm i wymagań, które mogą mieć negatywne konsekwencje dla zdrowia fizycznego i psychicznego ucznia lub wychowanka oraz jego otoczenia społecznego.
5. Dostarczanie rzetelnej i aktualnej wiedzy dostosowanej do wieku wychowanków na temat zagrożeń płynących ze stosowania używek
6. Dostarczanie rzetelnej i aktualnej wiedzy na temat używek i możliwości rozwiązywania problemów z tym związanych nauczycielom, rodzicom i pracownikom placówki
7. Kształtowanie u dzieci umiejętności właściwego reagowania w sytuacjach zagrożenia, i wdrożenie do stosowania zasad bezpieczeństwa.

Cele szczegółowe programu:

1. Uświadomienie dzieci o istniejących w życiu zagrożeniach.
2. Wykształcenie umiejętności skutecznego radzenia sobie w sytuacji zagrożenia.
3. Rozróżnianie dobra od zła.
4. Zdawanie sobie sprawy z niebezpieczeństwa wynikającego z niewłaściwego postępowania / przypadkowych spotkań z nieznanym.
5. Rozumienie powszechnych zakazów / nakazów w celu uniknięcia wypadku i innych sytuacji zagrażających zdrowiu.
6. Utrwalenie ogólnych zasad, np. prawidłowego poruszania się po drodze oraz ustaleń wewnątrz-przedszkolnych, np. właściwego korzystania z placu zabaw.
7. Uczenie się odpowiedzialności nie tylko za siebie, ale innych.
8. Upowszechnienie wiedzy o zdrowiu i zasadach mu sprzyjających (promocja zdrowego stylu życia).
9. Współpracowanie z rodzicami lub opiekunami wychowanków w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia.

10. Tworzenie warunków do współpracy ze środowiskiem rodzinnym i lokalnym, w celu integrowania się oraz lepszego poznania potrzeb wychowanków.
11. Tworzenie warunków służących rozwijaniu sprawności i aktywności fizycznej dzieci.
12. Podkreślenie szkodliwego wpływu na organizm różnego rodzaju używek.
13. Zamieszczanie w kąciku dla rodziców rzetelnych informacji na temat uzależnień i sposobów na walkę z nimi.
14. Wyrobienie nawyku odmawiania przyjęcia od osób obcych jakichkolwiek upominków czy słodyczy.
15. Zapobieganie oraz potępienie agresji i przemocy.
16. Nabywanie umiejętności przeciwstawiania się złu fizycznemu i psychicznemu (promocja postaw asertywnych).
17. Rozwijanie podstawowych umiejętności życiowych.
18. Uświadamianie dziecka o zagrożeniach jakie związane są z dostępem do sieci Internetu.

III ADRESACI PROGRAMU

- dzieci uczęszczające do przedszkola objętego programem
- nauczyciele zatrudnieni w placówce
- rodzice dzieci uczęszczających do przedszkola objętego programem
- inne osoby związane z placówką

IV BLOKI TEMATYCZNE PROGRAMU

- 1. BEZPIECZEŃSTWO NA CO DZIEŃ**
- 2. PIRAMIDA ZDROWEGO ŻYWIENIA**
- 3. HIGIENICZNY TRYB ŻYCIA**
- 4. RUCH W ŻYCIU CZŁOWIEKA**
- 5. ZAGROŻENIA ZE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO**
- 6. PRZEDSZKOLK WIE O SZKODLIWOŚCI NAŁOGÓW**
- 7. AGRESJA I PRZEMOC**
- 8. DZIECKO W ŚWIECIE WIRTUALNYM**

V

CHARAKTERYSTYKA BLOKÓW TEMATYCZNYCH

Nazwa bloku tematycznego	Zamierzone cele operacyjne Dziecko:
<p>1. Bezpieczeństwo na co dzień</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcie <i>bezpieczeństwo</i>; - reaguje na hasła: <i>pali się, ewakuacja itp.</i>; - wykazuje znajomość imienia, nazwiska oraz własnego adresu zamieszkania; - wykazuje znajomość imion i nazwisk rodziców / opiekunów; - zna zasady bezpiecznego poruszania się po drodze; - rozróżnia podstawowe znaki drogowe (informacyjne, ostrzegawcze); - stosuje się do sygnalizacji świetlnej; - wie, jakie są numery telefonów alarmowych (997, 998, 999, 112); - orientuje się, do kogo może zwrócić się o pomoc (np. do policjanta); - zna inne ważniejsze instytucje i pełnione przez nie role społeczne; - przestrzega zasad ustalonych w grupie przedszkolnej (kontrakt grupowy); - stosuje się do zasad bezpiecznego korzystania z placu zabaw / sprzętu / zabawek - porusza się w miejscach dozwolonych; - nie oddala się samo od grupy przedszkolnej; - nie korzysta z urządzeń elektrycznych, nie bawi się przedmiotami niebezpiecznymi, np. zapalkami, szkłem i in.; - przewiduje sytuacje zagrażające bezpieczeństwu / życiu oraz ich konsekwencje; - wykazuje nieufność w stosunku do nieznajomych; - samodzielnie i bezpiecznie organizuje sobie czas wolny; - gości w przedszkolu, np. policjanta, strażaka, pielęgniarkę (<i>w miarę możliwości</i>); - wie, że opiekę nad nim sprawuje osoba dorosła

<p>2. Piramida zdrowego żywienia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznaje schemat piramidy zdrowego żywienia (jej piętra); -orientuje się w zasadach zdrowego stylu odżywiania (wymienia zdrowe produkty, tj. owoce, warzywa, mleko i jego przetwory, ryby, ciemne pieczywo, itd.); - dostrzega związek pomiędzy zdrowiem a chorobą; -wie, na czym polega profilaktyka zdrowotna (np. szczepienia ochronne); - podaje przyczyny i skutki nieprawidłowego odżywiania się (m. in. otyłość, próchnica, brak witamin, niska odporność organizmu = przeziębianie się); - zna umiar w jedzeniu (nie objada się); - przewycięża niechęć do spożywania niektórych potraw; - myje owoce i warzywa przed spożyciem.
<p>3. Higieniczny tryb życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcia: <i>higiena, higieniczny tryb życia</i>; - wyróżnia przybory niezbędne do utrzymania higieny; - stosuje higienę na co dzień: <ul style="list-style-type: none"> * myje ręce przed / po posiłku, po korzystaniu z toalety, po kontakcie z różnymi przedmiotami, zwierzętami; * dba o czystość własnego ciała (regularna kąpiel, używanie kosmetyków); * dba o czystość ubrania / bielizny; * używa wyłącznie swoich przyborów toaletowych; * utrzymuje porządek otoczenia wokół siebie (np. sprząta po sobie); *zdaje sobie sprawę z konieczności udawania się na spoczynek o tej samej porze (higiena snu); * rozumie istotę wypoczynku; * wykazuje wrażliwość na nadmierny hałas; * podkreśla rolę codziennych ćwiczeń fizycznych; *uczy się podstawowych umiejętności relaksacji i odprężenia (higiena psychiczna); * wie, o konieczności umiejętnego korzystania z chusteczek higienicznych; * zasłania usta podczas kaszlu / kichania; * unika bezpośredniego kontaktu z osobą chorą; *wie o potrzebie przebywania w wentylowanych pomieszczeniach.

<p>4. Ruch w życiu człowieka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie aktywności ruchowej, sportu w życiu; - posługuje się pojęciem <i>zdrowie</i>; - wie, o potrzebie częstego przebywania na świeżym powietrzu; - bierze aktywny udział w zajęciach ruchowych, gimnastykuje się; - uprawia sporty (gra w piłkę, jazda na rowerze, bieganie, itp.); - ubiera się odpowiednio do warunków pogodowych; - dba o prawidłową postawę ciała; - chodzi na spacer; - wie, jak zapobiegać przemarznięciu / przegrzaniu
<p>5. Zagrożenia ze środowiska przyrodniczego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rośliny i zwierzęta żyjące w różnych środowiskach przyrodniczych; - nie dotyka zwierząt, zwłaszcza dzikich; - wie, że nie należy karmić bez zgody / drażnić zwierząt; - zna pozycję obronną, by uniknąć, np. pogryzienia; - orientuje się, jak wyglądają tabliczki informujące, np. o terenie strzeżonym przez psa; - zna wybrane rośliny i inne zagrażające życiu (np. grzyby, owoce trujące); - nie spożywa potraw niewiadomego pochodzenia; - wie, jak trzeba zachować się w sytuacji zagrożenia, gdzie można otrzymać pomoc, umie o nią poprosić; - rozumie konieczność pozostawania w miejscu bezpiecznym w czasie burzy, huraganu, powodzi, ulewy, upałów itp.
<p>6. Przedszkolak wie o szkodliwości nałogów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - jest świadome niebezpieczeństw związanych z uzależnieniami / nałogami; - prezentuje właściwą postawę <u>PRZECIW</u> (program profilaktyczny „Cukierki”) - orientuje się w procesie uzależnienia człowieka od używek (zna ich niekorzystny wpływ na organizm); - wie, że nie może samodzielnie zażywać lekarstw i stosować środków chemicznych (np. środków czystości); - wie, co sprzyja uzależnieniu człowieka (alkohol, papierosy, leki, internet, telewizja); - nabywa umiejętność mówienia <i>NIE</i> bez poczucia winy (asertywność); - nie jest podatne na wpływ reklam (tzw. ukryte programy) oraz osób mających złe zamiary

<p>7. Agresja i przemoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcia: <i>agresja i przemoc</i>; - umie nazwać swoje uczucia; -odgrywa i demonstruje wybrane uczucia (scenki sytuacyjne); -uczy się oswajać z własnym strachem (<i>Strach ma wielkie oczy, Jak przestraszyć swój strach?</i>); - bierze udział w zajęciach odreagowywania złości, np.: <ul style="list-style-type: none"> * <i>ludzik złości</i> * <i>skrzynia złości (z gazetami)</i> * <i>rysunek złości</i> * <i>tabliczka złości, mata złości itp.</i> -potrafić utożsamić się z inną osobą (kształtowanie umiejętności empatycznych); - podaje sposoby na pokonanie złości; - reaguje na różne formy agresji i przemocy; -orientuje się, jakie są skutki agresji /przemocy na świecie dla ludzi; - uczy się być asertywne; - rozumie znaczenie słowa <i>zgoda, kompromis</i>; -wykazuje ostrożność i nieufność w kontakcie z osobami obcymi, <i>zły dotyk</i>; -przestrzega zakazu przyjmowania różnych rzeczy, np. słodyczy od osób nieznanomych; - stara się być przyjazne dla otoczenia
<p>8. Dziecko w świecie wirtualnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> -zna zagrożenia związane z korzystaniem z dostępu do sieci (np. wirtualny przyjaciel – oszust, złe samopoczucie, niedotlenienie organizmu, brak kolegów / koleżanek); -korzysta z internetu tylko za zgodą rodziców / osób dorosłych; - nie traktuje komputera jak najlepszego towarzysza zabaw; -zdaje sobie sprawę, że świat wirtualny to świat iluzji (rozróżnienie rzeczywistości od świata wirtualnego – nierzeczywistego); - nie promuje zachowań agresywnych, przemocy obecnej, np. w grach komputerowych -dostrzega także pozytywny wpływ świata wirtualnego (np. rozwój myślenia, kojarzenia, wyobraźni, pogłębienie wiedzy, wzmocnienie poczucia własnej wartości, itp.)

VI

METODY I FORMY REALIZACJI PROGRAMU

A. METODY

- podające (pogadanka, opowiadanie, historyjka obrazkowa, anegdota i inne)
- problemowe (konwersacje, metody aktywizujące typu inscenizacja, drama, gry dydaktyczne, dyskusja, burza mózgów i in.)
- praktyczne (ćwiczenia i działania oparte na konkretności, pokaz, symulacja, spotkania, wycieczki i in.)
- eksponujące (np. film, ekspozycja i in.)
- programowane (z użyciem np. komputera i projektora)

B. FORMY

- indywidualne
- zespołowe
- grupowe (jednolite / zróżnicowane)

VII

NARZĘDZIA DO EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWACZEGO I PROFILAKTYCZNEGO

1. Ankieta dla nauczycieli
2. Ankieta dla rodziców

ANKIETA DLA NAUCZYCIELI

Celem ankiety jest dokonanie ewaluacji programu wychowawczego i profilaktycznego realizowanego w przedszkolu.

Uzyskane informacje posłużą planowaniu dalszej pracy profilaktycznej.

1. Czy zna Pani program profilaktyczny przedszkola?

TAK

NIE

SŁABO

2. Który z elementów programu profilaktycznego uważa Pani za najistotniejszy ?
Dlaczego?

.....
.....
.....

3. Które z zadań są najtrudniejsze w realizacji? Dlaczego?

.....
.....
.....

4. Czy realizacja programu przynosi efekty?

TAK

NIE

DLACZEGO TAK?.....

.....

DLACZEGO NIE?.....

.....

5. Jakie metody wykorzystuje Pani najczęściej w trakcie realizacji zadań profilaktycznych i dlaczego?

.....

.....
.....

6. Czy systematycznie dokonuje Pani analizy oddziaływań profilaktycznych i ich skuteczności (w jaki sposób)?

.....
.....
.....

7. Jakie zadania profilaktyczne realizuje Pani wspólnie z rodzicami?

.....
.....
.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

ANKIETA DLA RODZICÓW

Szanowni Państwo, pragniemy pozyskać informacje na temat programu wychowawczego i profilaktycznego realizowanego w naszym przedszkolu. Państwa odpowiedzi będą cenną wskazówką do dalszej pracy.

Prosimy zakreślić właściwą odpowiedź:

1. Czy program profilaktyczny przedszkola spełnia Państwa oczekiwania?

TAK

NIE

TRUDNO POWIEDZIEĆ

Jeśli nie, to dlaczego:.....

.....

2. Do kogo zwróciłibyście się Państwo w razie problemów z dzieckiem?

- nauczyciel;
- dyrektor;
- poradnia psychologiczno- pedagogiczna;
- inne.....

3. Czy zadania zawarte w programie profilaktycznym służą podniesieniu świadomości dzieci w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia?

TAK

NIE

- Jeśli tak, to dlaczego:.....
-
- Jeśli nie, to dlaczego:.....
-

4. Czy zdaniem Państwa przedszkole poprzez treści zawarte w programie profilaktycznym kształtuje w dziecku:

• poczucie bezpieczeństwa	TAK	NIE
• uczy rozpoznawania i unikania zagrożeń ze środowiska przyrodniczego oraz świata wirtualnego	TAK	NIE

- wpaja zasady higienicznego trybu życia i zdrowego odżywiania
TAK NIE
- uświadamia niebezpieczeństwa związane z uzależnieniami / nałogami
TAK NIE
- uczy reagowania na różne formy agresji i przemocy TAK NIE

5. Jakie jeszcze inne zadania profilaktyczne powinno realizować przedszkole?

.....

6. Jakie formy powinna przyjmować współpraca między przedszkolem, a rodzicami w zakresie profilaktyki?

.....

7. Gdzie według Państwa dziecko jest narażone na najwięcej zagrożeń?

- na podwórku w pobliżu domu
- w przedszkolu
- korzystając z komputera – internetu
- na wycieczkach, spacerach
- podczas kontaktów ze starszymi kolegami

Dziękujemy za wypełnienie ankiety